

СТАНОВИЩЕ

От: Станимир Димитров и Калина Накова – прокурори в Отдел 08 при ВКП

Относно: проект на Постановление на МС, публикуван на сайта на Министерство на финансите за изменение на Постановление № 157 на Министерския съвет от 2022 г. за определяне на органите и структурите, отговорни за изпълнението на Плана за възстановяване и устойчивост на Република България, и на техните основни функции (обн., ДВ, бр. 54 от 2022 г.; изм. и доп., бр. 70 и 85 от 2022 г.).

На ведомствения сайт на Министерство на финансите е публикуван проект за изменение и допълнение на нормативни актове на Министерски съвет.

С § 3 от Проекта на ПМС се предлагат изменения и допълнения в ПМС №157/22г., като предложения, относими към дейността на Прокуратурата на Р.България, липсват.

В Проекта се предвижда - от чл.4а, до чл.11 ал.3 от ПМС №157/22г., замяна или добавяне на конкретни текстове, относими към дейността на органите, отговорни за реализацията на Плана за възстановяване и устойчивост.

Предвижда се в чл.5 от проекта за ПМС разширяване на правомощията на Дирекция „Национален фонд“, която ще отговаря и за „националното публично съфинансиране“. В §1, т.8 от проекта е дадено легално определение на понятието „национално публично съфинансиране“ – това са средствата, които се осигуряват от сметката за средства от ЕС на Националния фонд за сметка на трансфера от централния бюджет, определен с годишния закон за държавния бюджет.

Така даденото определение е неясно и има необходимост да бъде изчистено като разбиране, с оглед тълкуването му от всички органи, включително и тези, ангажирани с противодействието на престъпленията против финансовите интереси на ЕС.

Съгласно чл. 2, т.19 от Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 година, с който се определят финансовите правила за Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+), Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход (ФСП), Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури (ЕФМДРА), Фонд „Убежище, миграция и интеграция“ (ФУМИ), Фонд „Вътрешна сигурност (ФВС) и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ИУГВП), „принос от програма“ означава подкрепата от фондовете и националното публично и частно, ако има такова, съфинансиране за финансов инструмент, т.е. форма на подкрепа, предоставяна чрез структура, чрез която на крайните получатели се предоставят финансови продукти.

В Закона за публичните финанси §1, т. 28. е дадено легално определение на понятието "Помощи и дарения" - средствата от Европейския съюз и по други международни програми и договори, които се предоставят безвъзмездно по съответните бюджети и/или сметки за средства от Европейския съюз, както и всички други безвъзмездно предоставени на бюджетните организации средства, които не са глоби, санкции, неустойки или конфискувани активи.

Възниква логичния въпрос – националното публично съфинансиране по смисъла на проекта на ПМС вид „помощ и дарение“ ли е, когато се предоставя на бюджетна организация – бенефициер по ПВУ; защо не се използва понятието „принос от програма“, по смисъла на цитирания Регламент.

По смисъла на чл. 60 от Закона за публичните финанси, Националното съфинансиране по програми и механизми на Европейския съюз и по други международни програми и договори може да се осигури: 1. от бюджета на бюджетната организация - бенефициент; 2. чрез трансфер от централния бюджет или от друг бюджет.

Съгласно §1, т.8 от Закона за управление на средствата от европейските фондове при споделено управление, "Национално съфинансиране" е съфинансиране, осигурено чрез трансфер от централния бюджет съгласно чл. 60, т. 2 от Закона за публичните финанси.

С проекта за ПМС се създава чл. 11а: „Информационната система за Механизма осигурява електронния обмен на информация и документи между дирекция „Национален фонд“ и дирекция „АФКОС“ в Министерството на вътрешните работи, както и между дирекция „Национален фонд“ и ръководителите на отговорните ведомства и организации, в рамките на които има определени структури за наблюдение и докладване, структури за наблюдение и крайни получатели.“

С цитираната разпоредба не става ясно в какво се изразява „осигуряването на електронен обмен на информация и на документи“ между дирекция „Национален фонд“ и дирекция „АФКОС“ – МВР.

Ако се има предвид предоставяне на достъп до Информационната система на служители на дирекция „АФКОС“ – т.е. предоставяне на потребителски или администраторски права, то възниква въпроса на какво правно основание служители в дирекция в МВР - в реално време - ще имат достъп до документация, касаеща изпълнение на проекти по ПВУ; как ще се осигури конфиденциалност на информацията, а и защита на „личните данни“, по смисъла на чл. 4, т.1 от Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 година относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните), който е обнародван в Официален вестник на Европейския съюз на 4 май 2016 г.

В Регламента изрично е посочено, че „получател“ означава физическо или юридическо лице, публичен орган, агенция или друга структура, пред която се разкриват личните данни, независимо дали е трета страна или не. Същевременно публичните органи, които могат да получават лични данни в рамките на конкретно разследване в съответствие с правото на Съюза или правото на държава членка, не се считат за „получатели“. При предоставяне на достъп до ИСУН на служители на АФКОС липсва яснота как ще бъдат защитени правата на субекта на лични данни – т.е. кандидати за подпомагане. Субектът на данни по смисъла на Регламента има право и да не бъде обект на решение, основаващо се единствено на автоматизирано обработване, включващо профилиране, което поражда правни последиствия за субекта на данните или по подобен начин го засяга в значителна степен.

От друга страна, липсва яснота при предоставяне на такъв достъп на служители на „АФКОС“-МВР, как ще бъдат постигнати целите на Директива (ЕС) 2016/680 за защита на физическите лица във връзка с обработването на техните лични данни от полицейските и наказателноправните органи и свободното движение на такива данни.

По смисъла на чл.3, т.7 от Директивата, дирекция „АФКОС“-МВР е „компетентен орган“.

Съгласно Директивата, от правоприлагащите органи се изисква да правят ясно разграничение между данните на различни категории лица, включително: лица, за които има сериозни основания да се счита, че са извършили или ще извършат престъпление; лица, които са осъдени за престъпление; лица, пострадали от престъпление, или лица, за които има разумни основания да се счита, че може да са пострадали от престъпление; лица, които са страна по престъпление, включително потенциални свидетели.

Следва да се има предвид и това, че в случай на автоматизирано обработване на данните, дирекция „АФКОС“-МВР трябва да се въведе редица мерки, включително следните: да се откаже на неоправомощени лица достъп до оборудването, използвано за обработване; да се предотвратят четенето, копирането, изменянето или отстраняването на носители на данни от неоправомощени лица; да се предотвратят въвеждането на лични данни от неоправомощени лица, както и разглеждането, изменянето или заличаването на съхранявани лични данни от неоправомощени лица.

С приемането на тази разпоредба, дирекция „Национален фонд“ следва да поеме отговорност за ненарушение на сигурността на лични данни - т.е. нарушение на сигурността, което води до случайно или неправомерно унищожаване, загуба, промяна, неразрешено разкриване или достъп до лични данни, които се предават, съхраняват или обработват по друг начин.

С проекта за ПМС не се предвижда изменение на чл. 6. от ПМС №157/22г., а именно: ал.1 - Дирекция "АФКОС" в Министерството на вътрешните работи при наличие на основания за процедиране на информация като сериозна нередност (измама, корупция или конфликт на интереси) извършва допълнителна проверка с цел формиране на заключение дали тази информация да се процедира като съобщение, което да бъде изпратено до съответния компетентен орган; ал.2 - Дирекция "АФКОС" информира дирекция "Национален фонд" за предприетите действия – извършената проверка, направените анализ, оценка и заключение, уведомяването на компетентен орган, както и за получената

от органа по установяване и разследване информация за актуалния статус на случая, за целите на отчитането на тази информация от дирекция "Национален фонд" при подаване на искане за плащане към Европейската комисия.

Становището на прокурорите от Отдел 08 при ВКП, изразено на съвместна среща в заседателна зала на ВКП относно чл. 6 от ПМС №157/22 г. не е взето предвид, видно от проекта за изменение и допълнение на това Постановление.

По време на тази среща, от наша страна, изрично се посочи като проблем предоставянето на правомощия с чл.6 от ПМС 157/07.07.2022 г. на дирекция АФКОС при МВР, които са от изключителната компетентност на Прокуратурата, а именно да извършва проверки и да преценява наличието на данни за престъпление. Оставаме на становището, че с промените на ПМС 157/07.07.2022 г. следва да бъде променена разпоредбата на чл.6 от същото, като отпадне оправомощаването на дирекция „АФКОС“ – МВР, за преценка относно наличието на основания за процедиране на информация като сериозна нередност, както и да извършва допълнителна проверка с цел формиране на заключение, дали тази информация да се процедира като съобщение, което да бъде изпратено до съответните компетентни органи.

Прокурор:

Прокурор

